

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Tomáše Herce a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **Mgr. V. V.**, proti žalovanému: **prezident republiky**, sídlem Hrad, I. nádvoří 1, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 2. 2024, č. j. 17 A 18/2024-5, o námitce podjatosti vznesené žalobcem proti soudkyni Nejvyššího správního soudu Mgr. Michaela Bejčkové ve věci vedené pod sp. zn. 10 As 78/2024,

t a k t o :

Soudkyně Nejvyššího správního soudu Mgr. Michaela Bejčková **n e n í** vyloučena z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 10 As 78/2024.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Před Nejvyšším správním soudem je pod sp. zn. 10 As 78/2024 vedeno řízení o kasační stížnosti žalobce (dále jen „stěžovatel“) proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 2. 2024, č. j. 17 A 18/2024-5. Tímto usnesením byla odmítnuta žaloba stěžovatele na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve jmenování JUDr. Lucie Dolanské Bányaiové, Ph.D., soudkyně Ústavního soudu.

[2] V uvedené věci je příslušný rozhodovat senát Nejvyššího správního soudu, jehož členkou je také soudkyně Mgr. Michaela Bejčková. Stěžovatel namítl její podjatost ze dvou důvodů, které souvisí s řízením o jiné jeho kasační stížnosti vedeném pod sp. zn. 9 As 247/2023. Tato kasační stížnosti byla podána v obdobné věci, která se týkala jmenování jiných soudců Ústavního soudu, včetně soudkyně Mgr. Daniely Zemanové, která byla dříve soudkyní Nejvyššího správního soudu.

[3] Ve věci vedené pod sp. zn. 9 As 247/2023 měl Nejvyšší správní soud původně rozhodovat ve složení soudců 9. senátu, předseda Nejvyššího správního soudu však opatřením ze dne 24. 10. 2023, č. j. 9 As 247/2023-10, rozhodl, že soudci JUDr. Radan Malík a JUDr. Barbara Pořízková jsou (k jimi uplatněné námitce podjatosti) vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci podle § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a to právě z důvodu úzké přátelské vazby se soudkyní Ústavního soudu Mgr. Danielou Zemanovou. Předseda Nejvyššího

správního soudu na místo soudce JUDr. Radana Malíka určil soudce Mgr. Ondřeje Mrákotu a na místo soudkyně JUDr. Barbary Pořízkové soudce JUDr. Zdeňka Kühna, který se stal také novým soudcem zpravodajem.

[4] Protože následně uplatnil námitku podjatosti z obdobného důvodu také soudce JUDr. Zdeněk Kühn, předseda Nejvyššího správního soudu opatřením ze dne 2. 11. 2023, č. j. 9 As 247/2023-15, rozhodl o jeho vyloučení z projednávání a rozhodnutí věci podle § 8 odst. 1 s. ř. s. Na jeho místo určil soudkyni Mgr. Michaelu Bejčkovou. Ve věci tak měl rozhodovat senát ve složení soudkyně Mgr. Michaela Bejčková (soudkyně zpravodajka) a soudci Mgr. Ondřej Mrákota a JUDr. Pavel Molek, který byl ke dni podání kasační stížnosti soudcem 9. senátu.

[5] Na základě žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků byl stěžovatel přípisem ze dne 19. 1. 2024, č. j. 9 As 247/2023-62, vyzván k doložení osobních, majetkových a výdělkových poměrů, a to ve lhůtě 10 dnů od doručení tohoto přípisu. Za tímto účelem mu byl zaslán formulář obsahující typové okruhy informací rozhodných pro posouzení žádosti. Přípis byl doručen stěžovateli dne 21. 1. 2024, v něm stanovená lhůta uplynula dne 31. 1. 2024.

[6] Dne 7. 2. 2024 požádal stěžovatel o prodloužení lhůty k doložení osobních, majetkových a výdělkových poměrů. Uvedl, že je od 19. 1. 2024 nemocný, což doložil rozhodnutím o dočasné pracovní neschopnosti. Usnesením ze dne 13. 2. 2024, č. j. 9 As 247/2023-73, rozhodl Nejvyšší správní soud předsedkyní senátu Mgr. Michaelou Bejčkovou o zamítnutí žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků. V odůvodnění dodal, že nevyhověl žádosti stěžovatele o prodloužení lhůty. *„Je mu totiž z kasačních řízení v jiných věcech známo, že stěžovatel činil úkony ve věcech svých klientů i po zahájení dočasné pracovní neschopnosti (dne 29. 1. 2024 zaslal soudu jednak stručné vyjádření ve věci 8 As 291/2023, jednak několikastránkové doplnění kasační stížnosti ve věci 5 As 227/2023). Pokud byl tedy stěžovatel v průběhu své nemoci schopen těchto procesních úkonů, mohl a měl soudu doložit také své osobní a majetkové poměry. Kromě toho stěžovatel o osvobození požádal už koncem listopadu 2023, a pokud ke své žádosti nepřipojil další potřebné informace a listiny už tehdy, mohl své poměry doložit kdykoli později (a to i bez soudního formuláře).“*

[7] Podáním ze dne 10. 4. 2024 stěžovatel namítl, že soudkyně Mgr. Michaela Bejčková neměla být určena soudkyní ve věci vedené pod sp. zn. 9 As 247/2023, natožpak předsedkyní senátu a soudkyní zpravodajkou. Soudce JUDr. Zdeňka Kühna měl jako člena 10. senátu zastoupit soudce 9. senátu, kterým byl v listopadu 2023, tedy v době přidělení věci, také dočasně přidělený soudce Mgr. Tomáš Blažek. Stěžovatel proto podal návrh, aby předseda Nejvyššího správního soudu nově a správně určil třetího člena senátu, který bude rozhodovat v jeho věci.

[8] Předseda Nejvyššího správního soudu opatřením ze dne 17. 6. 2024, č. j. 9 As 247/2023-87, uznal, že ve věci bylo použito nesprávné pravidlo pro určení nového složení senátu ze zastupujících soudců. Vzhledem k tomu, že v době přidělení věci měl 9. senát čtyři členy, včetně dočasně přiděleného soudce Mgr. Tomáše Blažka, mělo se uplatnit zvláštní pravidlo uvedené v bodě 20.1. části I. rozvrhu práce, podle něhož *„[m]á-li tříčlenný senát 1. až 10. více než tři členy, zastupuje člena senátu nejbližší následující přítomný člen senátu*

pokračování

podle pořadí uvedeného v rozvrhu práce u tohoto senátu“. Předseda NSS z tohoto důvodu určil na místo soudce JUDr. Radana Malíka soudce Mgr. Tomáše Blažka. Teprve pak se mělo použít obecné pravidlo uvedené v bodu 17.7. části I. rozvrhu práce, a sice, že nestanoví-li „*zastupování předseda zastupujícího senátu jinak, řídí se pořadí zastupujících členů senátu pořadím uvedeným u senátů v rozvrhu práce (zastupovaného soudce zastupuje soudce zastupujícího senátu uvedený na stejném místě jako zastupovaný soudce)*“. Zastupujícím soudcem soudkyně 9. senátu JUDr. Barbary Pořízkové, která je uvedena na druhém místě, byl soudce 10. senátu taktéž uvedený na druhém místě, jímž byl v rozhodné době soudce JUDr. Zdeněk Kühn. Ten se stal v dané věci novým soudcem zpravodajem.

[9] Vzhledem k vyloučení soudce JUDr. Zdeňka Kühna bylo třeba znovu použít pravidlo uvedené v bodě 20.1. části I. rozvrhu práce. Uvedeného soudce měla zastoupit nejbližší za ním následující přítomná členka senátu, kterým byla v té době soudkyně Mgr. Michaela Bejčková. Proto byla na místo předsedy senátu (a soudce zpravodaje) určena právě tato soudkyně. Tímto „opravným“ opatřením mělo být dosaženo stejného složení senátu, jaké mělo být určeno původním opatřením v rozhodné době.

II. Námitka podjatosti

[10] Dne 10. 4. 2024 učinil stěžovatel také další podání. Ve věci vedené pod sp. zn. 10 As 78/2024 vznesl námitku podjatosti proti soudkyni Mgr. Michaela Bejčkové. Prvním důvodem byla skutečnost, že ve zmíněné jiné věci neodmítla a neupozornila předsedu Nejvyššího správního soudu na nesprávnost opatření ze dne 2. 11. 2023, č. j. 9 As 247/2023-15, kterým byla určena členkou senátu příslušného tuto věc projednat a rozhodnout. Tím vědomě anebo z nepřipustné nedbalosti přijala „*angažmá v této věci*“, což může výhledově zapříčinit vadu tohoto řízení s dopadem na zákonnost rozhodnutí.

[11] Druhý důvod námitky podjatosti stěžovatel odůvodnil tím, že v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2024, č. j. 9 As 247/2023-73, o něm předsedkyně senátu Mgr. Michaela Bejčková uvedla: „*Soud však stěžovatelově žádosti [o prodloužení lhůty k doložení osobních, majetkových a výdělkových poměrů] nevyhověl. Je mu totiž z kasačních řízení v jiných věcech známo, že stěžovatel činil úkony ve věcech svých klientů i po zahájení dočasné pracovní neschopnosti (dne 29. 1. 2024 zaslal soudu jednak stručné vyjádření ve věci 8 As 291/2023, jednak několikastránkové doplnění kasační stížnosti ve věci 5 As 227/2023).*“ Stěžovatel podotýká, že ve věci sp. zn. 8 As 291/2023 učinil dne 29. 1. 2024 jako advokát přípis o třech řádcích, že klient soudní poplatek nezaplatí a důvody kasační stížnosti nedoplní, a to s vědomím procesních důsledků svého jednání. Ve věci sp. zn. 5 As 227/2023 stěžovatel učinil další tři stránkové doplnění kasační stížnosti, avšak pouze proto, že ho klient výslovně žádal o tento úkon. Stěžovatel mu sice psal, že je v pracovní neschopnosti a doplnění by odložil, nakonec ale dal přednost oprávněným zájmům klienta na úkor svého zdraví, což by mu nemělo být přičítáno k tíži.

[12] Stěžovatel zdůraznil, že námitku podjatosti rozhodně nepodal z důvodu rozhodovací činnosti soudkyně, tedy pro odmítnutí prodloužení lhůty, ale z důvodu „*přehnaného zájmu mimo běžnou normu Mgr. Michaely Bejčkové jako soudkyně o osobu žalobce, o to, co kdy a kde jako advokát učinil, sbírání informací o stěžovateli jako o advokátovi a jejich užívání k tíži stěžovatele v jiném soudním řízení konkrétně pod sp. zn. 9 As 247/2023. Soudce, který má neutrální vztah k účastníkovi řízení nepátrá, co kdy kde tento účastník řízení činí, ani na to*

nemůže mít volný čas poskytnutý a zaplacený zaměstnavatelem a soustředí se pouze na informace z příslušného soudního spisu a obdobně ani nenaslouchá tomu, kdo co o účastníkovi řízení patrně na chodbě Nejvyššího správního soudu zrovna řekne a pokud ano, tak tyto poznatky nesoustředí, a tedy nezpracovává osobní údaje účastníka řízení pro jiné užití tedy pro užití ve věci sp. zn. 9 As 247/2023.“

III. Vyjádření soudkyně

[13] Soudkyně Mgr. Michaela Bejčková se k námitce podjatosti vyjádřila podáním ze dne 15. 7. 2024. Uvedla, že k věci projednávané pod sp. zn. 10 As 78/2024 ani k účastníkům nemá žádný vztah a není si vědoma žádných okolností, které by mohly vyvolat pochybnosti o její nepodjatosti. Předpokládá, že v části, ve které se námitka podjatosti opírala o tvrzené nesprávně určené složení senátu ve věci sp. zn. 9 As 247/2023, už stěžovatel na námitce netrvá, neboť předseda Nejvyššího správního soudu na jeho popud změnil složení senátu.

[14] Jde-li o druhou část námítky podjatosti týkající se tvrzeného nepřiměřeného zájmu o stěžovatelovo soukromí, soudkyně Mgr. Michaela Bejčková s ní nesouhlasí. Protože stěžovatel v této věci požádal o prodloužení lhůty pro doplnění kasační stížnosti kvůli své pracovní neschopnosti, obstarala si informace o tom, zda z tohoto důvodu byl pracovně nečinný i v jiných řízeních o kasačních stížnostech (v nichž vystupuje nikoli jako účastník, ale jako zástupce svých klientů). Zjistila, že tomu tak nebylo. Informace nezískala „na chodbě“, ale nahlédnutím do elektronických spisů v soudním informačním systému. To je běžný postup, kterým si soudci ověřují procesní souvislosti.

IV. Posouzení důvodnosti námítky podjatosti

[15] Námitka podjatosti není důvodná.

[16] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s., „[s]oudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.“

[17] Stěžovatel uplatnil námitku podjatosti vůči soudkyni Mgr. Michaela Bejčkové ze dvou důvodů: pro neupozornění na stěžovatelem tvrzenou nesprávnost opatření předsedy Nejvyššího správního soudu, který ji určil na místo vyloučeného soudce ve věci vedené pod sp. zn. 9 As 247/2023, a pro „přehnaný zájem mimo běžnou normu“ uvedené soudkyně o osobu stěžovatele, projevující se v nepřípustném sběru informací o stěžovateli.

[18] K první námitce Nejvyšší správní soud uvádí, že její opodstatněnost je vyloučena již novým posouzením složení příslušného senátu předsedou Nejvyššího správního soudu, který svým opatřením ze dne 17. 6. 2024, č. j. 9 As 247/2023-87, opětovně určil soudkyni Mgr. Michaelu Bejčkovou na místo vyloučeného soudce JUDr. Zdenka Kühna a v tomto ohledu vysvětlil, která ustanovení rozvrhu práce použil. Především ale z ničeho neplyne, že by tato soudkyně měla mít pochybnosti o tom, zda je ve věci sp. zn. 9 As 247/2023 zákonným soudcem, a že by v této souvislosti porušila jakoukoli svou povinnost. Již vůbec

pokračování

pak nelze uvažovat o tom, že by její postup navazující na opatření předsedy Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 11. 2023 zakládal vztah k věci nebo účastníkovi, nebo že by byl projevem tohoto vztahu.

[19] Druhá námitka směřovala vůči tomu, že soudkyně Mgr. Michaela Bejčková měla při rozhodování o tom, zda jako předsedkyně senátu vyhoví žádosti stěžovatele a prodlouží mu lhůtu k doložení osobních, majetkových a výdělkových poměrů, vyjít z nepřípustně shromážděných údajů o stěžovateli. Jak ale tato soudkyně uvedla ve svém vyjádření, údaje o úkonech stěžovatele získala z informačního systému Nejvyššího správního soudu za účelem posouzení důvodnosti uvedené žádosti. Získání těchto údajů, které byly Nejvyššímu správnímu soudu známy z úřední činnosti, tak bylo „*postupem soudce*“ spočívajícím „*v jeho rozhodování v jiných věcech*“ a samotné nemohlo být důvodem jeho vyloučení podle § 8 odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud nezjistil žádné skutečnosti, které by tento závěr zpochybňovaly, a takovouto konkrétní skutečnost netvrdil ani stěžovatel.

[20] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že soudkyně Mgr. Michaela Bejčková není vyloučena z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 10 As 78/2024.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. července 2024

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu